

עבודתכם.

(ב) דבר נא. אין נא אלא לשון בקשה (ברכות ט'). בקשה זו למה? האם היו ב"י אז מואסים בכסף וזהב, שצריך היה לבקש אותם שישאלו? וגם הטעם, כדי שלא יאמר אותו צדיק — אינו מובן, וכי אין הקב"ה רוצה לקיים הבטחתו, אלא כדי שלא יאמר אותו צדיק? דבר זה נשאל לחכמים ולא פירשוהו, עד שפירשו הזמן הזה, שבו עלתה שאלת השילומים מגרמניה הארורה בעד רכוש ישראל, ששדדה ושהחריבה בארצה ובכל מקום שדרכה כף רגלם הטמאה של קלגסיה — רוצחיה שהרגו יותר מששת מיליון מאחב"י יושבי אירופה. וכאשר גברו עליהם אויביהם ונצחום, עלתה שאלת השילומים לעם ישראל בעד רכושם. ויחלק לב העם לשנים: קצתם אומרים, האם רוצחינו יהיו גם יורשינו?! וקצתם טוענים שאין לעם ישראל לבוא בשם מו"מ עם הרשעים האלה, ולמה יאמרו בגוים, שלקחנו כפר לנפשות אחינו, ששפכו את דמם כמים? ומזה נקה להבין את רגשות אבותינו, יוצאי מצרים, שבודאי היו ביניהם הרבה אבות, שהמצרים שכלו אותם מבניהם, ולא רצו לבוא במו"מ עם מעניהם ושוחטי ילדיהם וחשבו את הכסף וזהב, שיקבלו מהמצרים כ"דמי ולדות", כפר בעד נפשות עולליהם, שזרקום ליאר או ששמו אותם בחומות פתם ורעמסס במקום לבנים. והי' בעד זה, שלא יקבלו מהם שום דבר; לעומתם טענו אחרים, שמגיע לעם ישראל שכר חלף עבודתם בחמר ובלבנים רד"ו שנה. והי' ראה ללבות גואלי הדם, כי יחם לבבם על נפש עולליהם, ונפשם מרה עליהם על

בניהם, שנשחטו לתוך אמבטיות של פרעה, — ולא כפה עליהם את שאלת הכלי כסף וזהב כגיגית, ולא צוה על כל עדת ישראל לעשות כן, אלא ביקש מהם... "דבר נא באזני העם וישאלו". והטעם לזה: אף שהם מוחלים ואינם רוצים בכסף המצרים, אבל "כדי שלא יאמר אותו צדיק ועבדום וענו אתם קיים בהם, ואחר כן יצאו ברכש גדול לא קיים בהם" — עליהם לקחת.

דבר נא. בהדוה"ד ח"ב די"ג בארנו, שביליל פסח נתעלו ב"י, מפני קרבת השכינה, למדרגת מלאכי מרום, ויצאו אחרי ה' אל ארץ לא זרועה, מבלי שאלו, מה נאכל ונשתה שם, ולפיכך לא היו כסף וזהב חשובים אז בעיניהם, ורק מפני בקשת ה' לקחו עמהם את ה"מטא המיותר" הזה. ושם דט"ו בארנו, שהרכש גדול, המובטח לא"י, יש בו גם משמעות רוחנית, היינו שע"י כור הברזל אשר במצרים יתרפאו בניו מן הדולטוריא ורוח המדון והמרי, שישתרש בהם, ויהי' אח"כ ראויים להקים ממלכה לעצמם. ומה שלא נמצא ביניהם אף א', שמסר למצרים את ה"סוד" של "וישאלו כלי כסף זהב", — הוא הסימן המובהק, שנתרפאו ממחלות הנפש האלו. וע"ז הקפיד הקב"ה, שאותו צדיק יכיר וידע, שקיים בהם גם את ה"ואחרי כן יצאו ברכש גדול", שאיש מישראל לא גלה סוד עמו למצרים, ונתרפאו בניו ממומם הרוחני ויצאו ברכש גדול.

באזני העם. בתור סוד, שאין לגרונו למצרים.

וישאלו. עין לעיל ג' כ"ב. וי"א. שזה היה מגיע לבנ"י בתור הענקה. ומצאתי